

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ ІІ ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ "УЧИТЕЛЬ РОКУ-2020!"
(докладніше читайте на стор. 2)

В номері:

Т.М. Дрозд «Вітаємо переможців другого туру Всеукраїнського конкурсу "Учитель року – 2020"». Конкурси фахової майстерності	2
А.М. Лазаренко «Розвиток творчої діяльності учнів на уроках географії». З досвіду роботи.....	3
Л.В. Субботіна «Едьютейнмент як технологія формування ключових компетентностей на уроках зарубіжної літератури». З досвіду роботи	15
І.В. Носенко «Музика / MusicinOurLife». Панорама творчих уроків	22
Л.В. Спуліна «Вплив філософії насолоди і краси на духовний світ людини за романом О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»». Панорама творчих уроків.....	28
Н.П. Корченюк «Мистецтво в культурі минулого». Виховна робота.....	35

**Про підсумки II (регіонального) туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2020»**

*Дрозд Тетяна Михайлівна,
методист з навчальних дисциплін
комунальної установи "Міський методичний кабінет", спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії*

**Завершився II (регіональний) тур всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2020»**

Перемогу в конкурсних випробуваннях здобули:

Черниш Тетяна Анатоліївна, вчитель початкових класів КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради», **переможець у номінації «Початкова освіта»**

Роїк Сергій Володимирович, вчитель історії КЗ «Загальноосвітня школа II-III ступенів № 31 Вінницької міської ради», **2 місце в номінації «Історія»**

Бохун Ірина Германівна, вчитель зарубіжної літератури КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради», **3 місце в номінації «Зарубіжна література»**

Козлова Світлана Вікторівна, вчитель хімії КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради», **2 місце в номінації «Хімія»**

Розвиток творчої діяльності учнів на уроках географії

Лазаренко Алла Миколаївна,

*вчитель географії комунального закладу «Навчально-виховний комплекс:
Загальноосвітня школа I-III ступенів-гімназія №23 Вінницької міської ради»*

Єдиний шлях, що веде до знань – це діяльність.

Бернард Шоу

Знання учня знаходяться в прямій залежності від характеру його діяльності на уроці та вдома. Без діяльності немає знань. Тому для сучасного вчителя є важливим формувати розумову самостійність учнів, сприяти науковій організації їх праці, спонукати школярів до творчої діяльності.

Географія – важливий шкільний предмет, який покликаний донести до учнів систему поглядів на світ, формувати їхнє мислення, географічну освіченість і компетентність, економічну, політичну та екологічну культуру учнів. У процесі навчання географії, як і інших предметів, важливо перейти від заучування фактів до засвоєння подій і явищ, формування інтегрованих умінь та розвитку інтелектуальних здібностей школярів. Одним із засобів реалізації цих завдань є запровадження проблемного навчання.

Проблемне навчання – це система методів, форм і засобів розвиваючого навчання, яка надає учням можливість активно оволодівати новими знаннями й способами дії у процесі індивідуального і спільного пошуку. Проблемна побудова освітнього процесу дає глибокі, стійкі, системні й цілісні знання.

Важливо продумати систему проблемних питань, відповіді на які спираються на наявну базу знань. Питання повинні викликати інтелектуальні труднощі учнів і цілеспрямований розумовий пошук. Матеріалом для створення проблемних ситуацій можуть слугувати загадки, засоби унаочнення (кінофрагменти, географічні карти, плакати), демонстрування дослідів, результати розв'язування задач, аналіз життєвих ситуацій.

Проблемний характер носять такі методичні прийоми: «знайди помилку», «вірю – не вірю», склади пазли (скласти розрізану карту), зашифрований запис, по

порядку (з півночі на південь), знайди зайве, ланцюжок. Ці прийоми є проміжною й сполучною ланкою між завданнями репродуктивними та творчими є завдання частково-пошукового характеру. Під час їх розв'язання школярі вчаться встановлювати логічно завершені зв'язки між судженнями. Ось кілька прикладів таких завдань:

1. Закресліть зайве в переліку:

- зубр, рись, лисиця, сліпак;
- підсніжник звичайний, боровик королівський, лілія лісова, горицвіт весняний.

2. Продовжте логічні ланцюжки.

Створення водосховищ → затоплення земель → ... →

Осушення боліт → зникнення вологолюбних організмів → ... → ... →

Суховії → вітрова ерозія ґрунтів →

Проблемне завдання повинне передувати поясненню нового навчального матеріалу та може розв'язуватись на уроці поетапно.

Алгоритм розв'язання проблеми	
1. Проблема	— Чому в Карпатах не утворюються льодовики?
2. Вирішення проблеми з вчителем	<ul style="list-style-type: none"> – Де розміщені гори? (В помірних широтах) – Яка висота Карпат? (Середньовисокі гори) – Які умови утворення льодовиків? (Від'ємні температури, наявність снігу) – Що таке снігова лінія? (Межа, вище якої сніг не розтає.) – На якій висоті проходить снігова лінія в помірних широтах? (3 000 м)
3. Обґрунтування гіпотези	Невисокі гори або висота снігової лінії
4. Правильність відповіді	Висота снігової лінії вища висоти гір.

Завдання проблемного характеру варто поєднувати з інтерактивними методами та прийомами навчання: «мозковий штурм», діаграма Венна, метод «Прес», рольові ситуації, мікрофон.

Проблемний виклад знань, евристичний метод, пошуковий або дослідницький методи можна використовувати на уроках географії при кооперативному навчанні.

Так, у 8 класі при вивченні озер і водосховищ України, користуючись текстом підручника, довідниками, фізичною картою атласу, діти виконують завдання в групах такого змісту:

- Які озера найбільші за площею в Україні? Де вони знаходяться і як утворились?
- Які озера розташовані на Волині? Якого вони походження?
- Як утворились озера в Карпатах?
- Якого походження озерні улоговини в Одеській області?

Доцільно поєднувати проблемне навчання з розв'язком задач на екологічну тематику. Наприклад, створення каскаду ГЕС на Дніпрі супроводжувалося затопленням земель на площі понад 500 тис. га. Визначити, яку кількість зерна можна було б зібрати з цієї площі при середній врожайності зернових 30 ц/га? Які негативні наслідки будівництва водосховищ на Дніпрі?

Увагу дітей легше привернути змістом задач про об'єкти та явища, які учні безпосередньо спостерігають в своїй місцевості. Так, під час вивчення екологічних проблем Землі, можна запропонувати учням розв'язати задачу про тривалість життя дерев. Наприклад, ялина живе в лісі до 400 років, а в місті в 2,5 рази менше. Скільки років може прожити ялина в місті? Як ви вважаєте, чому знижується тривалість життя дерев у місті?

Допомагає ефективно організувати процес науково-дослідницької діяльності кооперативне творче навчання з використанням структурно-логічних схем та прийому «Гронування».

Так, в 9 класі при вивченні електроенергетики України, учні поетапно складають схему «Електроенергетика України»:

ТЕС	АЕС	ГЕС
ТЕС, ДРЕС (на паливо та споживача); ТЕЦ (на споживача)	Запорізька (м. Енергодар), Південноукраїнська, Хмельницька (м. Нетішин), Рівненська (м. Вараш) (на споживача та воду)	ГЕС, ГАЕС На р. Дніпро - 6, Теребле-Ріцька, Дністровські, Ташлицька (на воду)
Екологічні проблеми:		
Шкідливі викиди ! Окисли S, N → кислотні дощі. Окисли C → «парниковий ефект».	1986 – аварія на ЧАЕС ! ↓ Радіоактивне забруднення: (8% S України !) + Захоронення відходів	На р. Дніпро: затоплення родючих земель; руйнування берегів; ↑ рівня ґрунтових вод; зміна режиму річки !
Альтернативні джерела енергії:		
ВЕС } СЕС }	Карпати, узбережжя морів	
Геотермальна ...?		
Біоенергетична ... ?		

Проблемні завдання на уроках географії доцільно застосовувати під час вивчення матеріалу, в якому є причинність, взаємозв'язок між явищами.

Наведу приклади таких завдань для учнів 8-9 класів.

Курс «Україна у світі: природа, населення» 8 клас:

- Чим топографічна карта відрізняється від плану місцевості?
- Чим топографічна карта відрізняється від фізичної карти?
- Який існує зв'язок між тектонічними структурами та формами рельєфу в Україні?
- Які закономірності розміщення корисних копалин в Україні?
- Від чого залежить розподіл річок по території України?
- Як рельєф впливає на річки України?
- Як клімат впливає на річки України?
- Чому в Карпатах не утворюються льодовики?
- Як впливає рух літосферних плит на формування рельєфу України?
- Чим відрізняється природа зони мішаних лісів від лісостепу?
- Які причини зменшення кількості населення в Україні.
- Які причини різної густоти населення в Україні?
- Які проблеми зайнятості населення в Україні?

Курс «Україна та світове господарство» 9 клас:

- Як економіко-географічне положення впливає на рівень розвитку господарства в Україні?
- Яка головна причина дефіциту електроенергії в Україні?
- Чому чорна металургія є галуззю спеціалізації України?
- Які проблеми розвитку машинобудування в Україні?
- Які чинники розміщення виробництв хімічної продукції?
- Як природні чинники впливають на спеціалізацію сільського господарства України?
- Яка роль України на світовому та європейському ринках продовольства?
- Які переваги екологічно чистих видів транспорту?
- Які негативні наслідки впливу різних видів транспорту на природне середовище?
- Яка роль туризму для розвитку малого та середнього бізнесу на Вінниччині?
- Які умови для створення технополісів в Україні?

- Поясніть залежність між рівнем розвитку легкої промисловості та рівнем життя населення.

Учні роблять перші кроки до самостійної наукової творчості під час проектно-дослідницької діяльності. Вони вчаться працювати з науковою літературою, набувають навички критичного відбору і аналізу необхідної інформації. Школярі завжди виявляють активність у проектній діяльності. У своїй роботі заохочую дітей до написання есе та створення міні-проектів «Поради туристам», «Подорожі по материкам», «Світ моїми очима». Часто проектне навчання реалізується через міждисциплінарні зв'язки. В проектній роботі «Сучасна географія, як прототип мандрівок казкових героїв» учні за допомогою умовних знаків склали карти мандрівок казкових героїв.

Фрагмент учнівської проектно-дослідницької роботи «Сучасна географія, як прототип мандрівок казкових героїв»

Специфіка предмета дозволяє розвивати пізнавальну творчу діяльність учнів завдяки власним спостереженням навколишнього середовища. Так, учні старших класів працювали над проектами «Найпопулярніші місця відпочинку в м. Вінниця», «Туристичні об'єкти Вінниччини». Учнями було створено посібник «Путівник по Вінниччині».

Методи та прийоми проблемного навчання можна застосовувати на уроках різних типів. Проблемне навчання ефективно поєднувати з інтерактивними методами навчання, з проектно-дослідницькою діяльністю і туристично-

краєзнавчою роботою. Така методика посилює роль самостійності учнів в оволодінні знаннями, допомагає сформувати творчу особистість, здатну до саморозвитку.

Пропоную розробку уроку з використанням методів проблемного навчання.

Тема. *Поверхневі води. Основні річкові системи та їх характеристика.*

Мета: *знаннєвий компонент* – формування знань про основні річкові басейни України, про особливості живлення та водного режиму річок, про зв'язок річок з рельєфом, кліматом, складом гірських порід;

діяльнісний компонент – формування вмінь роботи з картографічними джерелами географічної інформації, визначення падіння та похилу річки, порівняння гідрографічних особливостей річок;

ціннісний компонент – усвідомлення необхідності охорони водних ресурсів України, рідного краю.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань, вмінь, навичок для учнів 8 класу

Обладнання: фізична карта України, схема «Елементи річки», атлас, підручник С.Г. Коберник, Р.Р. Коваленко «Географія» 8 клас[1], роздатковий матеріал – тест-картки, презентація «Основні річкові басейни та їх характеристика».

Опорні та базові поняття: гідрологія, гідрографічна мережа, внутрішні води, поверхневі води, річкова сітка, річковий басейн, витік, гирло, річкова система, режим річки, повінь, паводок, межень, річний стік, падіння, похил річки, річкова ерозія.

Хід уроку

I. Орієнтація, мотивація діяльності (налаштування на урок)

Всім бажаю гарного настрою, творчої праці, взаєморозуміння. Бажаю всім успіхів.

II. Цілепокладання

2.1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку

2.2. Визначення очікуваних результатів

У результаті нашої роботи на уроці ми з вами зможемо пояснити визначення «гідрологія», «гідрологічна мережа», «режим річки», «падіння», «похил», «річний стік», «річкова ерозія»; назвати загальні особливості річок України; знаходити

найбільші річки на фізичній карті України; з'ясувати залежність річок від рельєфу та клімату; порівнювати і робити висновки, висловлювати власне ставлення до використання води річок в побуті та господарстві.

2.3. Мотивація навчальної діяльності

З перших кроків людина не могла обійтись без однієї з найбільш незвичайних речовин на світі. Це найпоширеніший мінерал на Землі, він є всюди і без нього не може обійтись ніщо живе. Про що йдеться?

Вода – важлива складова частина усіх живих організмів. Найменше її в мохах і лишайниках – 5-7%, картоплі – 80%, яблуках і грушах – 85%, огірках, помідорах, моркві, грибах – 90-95%, водоростях – 90-98%, медузах – 95-98%. Організм дорослої людини на 70% складається з води. При втраті 25% води людина гине. За все життя людина споживає пересічно 50-60 т води. В Україні в останні роки витрати води на одного міського жителя в середньому становили 434 л на добу, а в таких містах, як Дніпро, Запоріжжя, Київ, Одеса, – до 526 л на добу. В світі 2,5% прісної води, з них 69% води зосереджено в льодовиках, 30% - в підземних водах, 0,3% - в поверхневих водах, 0,006% загальних запасів прісної води – в руслах річок Землі! Саме ці природні об'єкти найбільше використовує людина.

Сьогодні ми розширимо знання про поверхневі води України та детальніше зупинимось на характеристиці річкових басейнів.

III. Цілереалізація

3.1. Актуалізація опорних знань та вмінь учнів

Прийом «Мозковий штурм». Внутрішні води – це ...

3.2. Сприйняття й первинне усвідомлення матеріалу

Поверхневі води, елементи річки

Прийом «Словничок»

Учні, користуючись підручником, довідниками з'ясовують зміст понять: гідрологія, гідрографічна мережа, поверхневі води.

Повторення основних понять за схемою «Елементи річки», будова річкової долини за мал.83 підручника [1, с.120]. Чим річкова долина рівнинної річки відрізняється від гірської?

Прийом «Проблемне питання»

Від чого залежить розподіл річок по території України?

Найдовші річки, річкові басейни

Прийом «Шпаргалка»

За текстом підручника [1, с.118] з'ясуйте, які річки в межах України найдовші. (Дніпро, Пд. Буг, Дністер, Сіверський Донець; притоки Дніпра: Псел, Десна, Інгулець; Горинь (пр. Прип'яті).

Річкові басейни – робота з картами атласу «Фізична карта України», «Поверхневі води» (учень біля дошки). Чому більшість річок України впадають в Азовське та Чорне моря?

Характеристика найдовших річок

Прийом «Домашня заготовка»

Характеристика Дніпра (інформацію презентують учні, що отримали випереджальне завдання); робота учнів з таблицею.

Прийом «Географічна лабораторія»

Учні за допомогою карт атласу складають характеристику течії Південного Бугу і Дністра за варіантами, заповнюють таблицю.

Прийом «Проблемне завдання»(робота в парах)

Як рельєф впливає на річки?

Визначення похилу річок, витрат води. Завдання в підручнику[1, с.122].

Гірські річки

Люстрована розповідь. Назвіть гірські річки України.

Режим і живлення річок

Прийом «Проблемне запитання». Як клімат впливає на річки?

Самостійна робота з текстом підручника[1, с.122-123]

I ряд: Яке живлення річок?

II ряд: Які елементи водного режиму річок?

III ряд: Чим льодостав відрізняється від льодоходу?

(Підведення підсумку; заповнення таблиці).

Робота річок

Прийом «Проблемне завдання». Перегляньте слайди і дайте відповідь на запитання: Чому річки утворюють каньйони та меандри?

3.3. Узагальнення і систематизація знань (тести)

I варіант

- Річка з усіма притоками утворює:
 - повінь;
 - річкову систему;
 - річковий басейн;
 - річковий режим.
- За характером течії більшість річок України:
 - рівнинні;
 - гірські;
 - гірсько-рівнинні;
 - швидкоплинні.
- Який водоспад найвищий в Україні:
 - Шипіт;
 - Манявський;
 - Учан-Су;
 - Джур-Джур.
- Річка Західний Буг належить до басейну:
 - Чорного моря;
 - Азовського моря;
 - Балтійського моря;
 - внутрішнього стоку.
- Коли бувають паводки на річках Кримських гір?
 - літом;
 - взимку;
 - восени;
 - весною.
- Найбільша густота річкової сітки характерна для:
 - Поліської низовини;
 - Карпат;
 - Причорноморської низовини;
 - Подільської височини.
- Знайти відповідність між головною річкою та її притоками:

а) Дніпро	1. Інгул
б) Дністер	2. Інгулець
в) Південний Буг	3. Прут
г) Дунай	4. Оскіл
	5. Збруч
- Чим тераса відрізняється від заплави?

II варіант

- Короткочасне підвищення рівня води в річці після зливових дощів і зимових відлиг:
 - повінь;
 - паводок;
 - межень;
 - льодостав.
- Більшість річок України має живлення:
 - дощове;
 - снігове;
 - підземне;
 - змішане.
- Відношення падіння річки до її довжини – це ...
 - похил;
 - межень;

- в) витрати води; г) річний стік.
4. Річка Південний Буг належить до басейну:
- а) Чорного моря; б) Азовського моря;
в) Балтійського моря; г) внутрішнього стоку.
5. Які річки України мають широку річкову долину :
- а) рівнинні; б) гірські;
в) гірсько-рівнинні; г) швидкоплинні.
6. Найменша густота річкової сітки характерна для:
- а) Поліської низовини; б) Придніпровської низовини;
в) Причорноморської низовини; г) Закарпатської низовини.
7. Встановіть відповідність між державами та природними рубежами, по яких проходять їх кордони з Україною:
а) Польща;	1. Річка Сіверський Донець
б) Білорусь;	2. Річка Західний Буг
в) Росія;	3. Річка Дніпро
г) Румунія;	4. Річка Тиса
	5. Кілійське гирло річки Дунай.
8. Чим гірська річка відрізняється від рівнинної?

(1-6 по 1балу, 7 – 2 бали, 8 – 4 бали)

3.4. Домашнє завдання

- Опрацювати § 26, 27 підручника
- Вивчити географічну номенклатуру.
- Підготувати міні-проекти (на вибір):

«Річки Вінниччини», «Річка Дунай», «Річка Сіверський Донець».

IV. Рефлексивно-оцінюючий етап

4.1. Підсумок уроку

Розподіл річок по території України залежить від клімату, рельєфу, складу гірських порід. Найгустіша річкова сітка в Карпатах.

4.2. Рефлексія

Висловлення учнів одним реченням, обираючи початок фрази на дошці: сьогодні я дізнався ..., було цікаво ..., було важко ..., я виконував завдання ..., я зрозумів ..., я навчився ..., тепер я можу... .

4.3. Виставлення оцінок.

Роздатковий матеріал

до уроку з теми «Основні річкові басейни та їх характеристика»

Завдання 1. Заповнити таблицю «Характеристика річок».

План	Дніпро	Південний Буг або Дністер
1. Довжина, км		
2. Витік		
3. Гирло		
4. Напрямок течії		
5. До якого басейна належить?		
6. Рівнинна чи гірська річка		
7. Найбільші притоки		
8. Живлення		
9. Режим		
10. Господарське використання		
11. Падіння, м		
12. Похил, см/км		

Едьютейнмент як технологія формування ключових компетентностей на уроках зарубіжної літератури

Субботіна Л.В., вчитель зарубіжної літератури та української мови і літератури комунального закладу «Загальноосвітя школа І-ІІІ ступенів №8 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії, старший вчитель

Який вчитель не мріє про те, щоб його учні із задоволенням опрацьовували матеріал уроку та уміли застосовувати вивчене на практиці? Як же досягти того, щоб діти «цифрового покоління» [6] відклали вбік свої гаджети і почули вчителя, зацікавились темою уроку? Згідно із теорією Марка Пренські, наші учні звикли отримувати інформацію одночасно з кількох джерел (їх кількість може сягати до 30 одночасно), саме тому традиційні форми уроків не можуть задовольнити школярів і втамувати їх специфічний «інформаційний голод». До того ж нейронні зв'язки у мозку представника покоління Z та Альфа не дозволяють зосереджувати увагу на будь-чому довше ніж 8 секунд. Виникає поняття «кліпового мислення», потреби майже постійного інтерактиву в навчанні, домінування розважального елемента або наявності такої інформації, яку не знайдеш «в один клік» в інтернеті. Хороші, глибокі уроки із ґрунтовним послідовним аналізом характерів персонажів чи проблематики творів сьогодні, на жаль, не цікавлять переважну більшість школярів. Оригінальна подача матеріалу на уроці, цікавість, елемент гри ще ніколи не були настільки важливі. [4]

Саме тут в нагоді стане едьютейнмент, освітня технологія, що набула останнім часом поширення у працях вітчизняних та зарубіжних педагогів. За промовистою назвою ховається злиття двох англійських слів education — навчання і entertainment — розвага, тобто навчання як розвага.

У літературі можна знайти десятки різних трактувань терміну «едьютейнмент». На думку К.Крутій це «нова освітня технологія, яка ґрунтується на отриманні дитиною та педагогом задоволення від процесу навчання (первинного інтересу до предмета, явища, інформації) [2;3].

О. Л. Гнатюк в навчальному посібнику «Основи теорії комунікації» [1] визначає едьютейнмент як «цифровий контент, який з'єднує освітні та розважальні елементи та забезпечує при цьому інформування аудиторії при максимально полегшеному аналізі подій».

На просторах інтернету зустрічається і таке тлумачення: «Едьютейнмент — це сучасна педагогічна інновація, яка ґрунтується на візуальному матеріалі, оповіданні, сучасних психологічних прийомах, ігровому форматі, інформаційних і комунікаційних технологіях, метою якої є максимальне полегшення аналізу подій, підтримування емоційного зв'язку з об'єктом навчання, залучення і тривале утримання уваги учнів». Технологія дозволяє у розважальному форматі

моделювати ту діяльність, яка розвиває креативне мислення та фантазію дітей, а також ті якості, що сприяють самореалізації учнів, їх соціальній взаємодії у колективі.

Проаналізувавши усі визначення, отримаємо розуміння того, що едьютейнмент – це могутній мотиватор для процесу навчання, адже учні мають можливість одразу бачити практичні результати своєї діяльності. Разом з тим технологія едьютейнменту є чудовим способом ненав'язливо навчати дітей, які не виявляють успіхів у навчанні, не мають особливого зацікавлення до будь-якого предмета у школі. Пригадайте пізнавально-розважальні мультфільми «Дора-мандрівниця» («Dorathe Explorer»), «Фіксики», вони, по суті, є яскравим зразком технології едьютейнменту. Саме тому прийнято розподіляти прийоми едьютейнменту на пасивне сприйняття інформації та активний пошук у різноманітних джерелах, навіть тих, про які не йшлося у ході навчання.

Найголовнішими у процесі едьютейнменту є кілька чинників:

1) Широке впровадження у навчання мультимедіа.

Різноманітне сполучення звукових, графічних, анімаційних, текстових та цифрових сигналів, що вирізняються легким доступом, зацікавить учнів і дозволить їм одержувати і використовувати будь-яку інформацію. Яскравим прикладом можуть бути книги з доповненою реальністю «Аліса в Країні Див» Л.Керрола, «Лускунчик і Мишачий король» Е.Т.А.Гофмана українського видавництва ArtNationPublishing, які дозволяють підвищити зацікавлення дітей процесом читання.

2) Інтерактивна взаємодія вчителя та учнів.

Даний вид спілкування виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншими, так і однієї думки над іншою. Під час інтерактивного навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення.

3) Знання – найвища і найбажаніша нагорода.

Кожна гра, звісно ж, має свої правила і вимагає від учасників дотримання ролей. Едьютейнмент технології дозволяють учням засвоювати нові знання у процесі захоплюючої гри, а потім скористатися ними у реальному житті.

Не менш важливим аргументом на користь застосування навчання як розваги є той факт, що його технології дозволяють розвивати ключові і предметні компетентності, сприяють пошуку та застосуванню на практиці різноманітних шляхів самореалізації дитини.

Як відомо, у чинній програмі із зарубіжної літератури у 2017 році відбулись зміни щодо впровадження компетентнісного підходу, і їх обов'язково потрібно врахувати в процесі вивчення й викладання предмету.

Компетентнісний підхід передбачає не засвоєння учнем окремих знань і вмінь, а оволодіння ними в комплексі, адже мета розвитку компетенцій – допомогти дитині

адаптуватися в соціальному світі, реалізувати себе у всіх сферах суспільного життя, знайти своє покликання, розкрити глибокий внутрішній потенціал, розвивати здібності, закладені природою.

Серед різних видів компетенцій виділяються, перш за все, ключові компетенції, які є «ключем», базою, основою для інших, більш конкретних та предметно-орієнтованих.

Ключові компетенції використовуються у повсякденному житті, вони багатофункціональні, надпредметні і мають високий ступінь універсальності. Це визначені суспільством, самою особистістю здібності, вміння, навички, які допомагають людині в будь-якій ситуації досягти позитивних результатів як в особистій, так і в професійній сферах життя. До них належать:

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами.
2. Спілкування іноземними мовами.
3. Математична компетентність.
4. Компетентності в природничих науках і технологіях.
5. Інформаційно-цифрова компетентність.
6. Уміння вчитися впродовж життя.
7. Ініціативність і підприємливість.
8. Соціальна та громадянська компетентності.
9. Обізнаність та самовираження у сфері культури.
10. Екологічна грамотність і здорове життя.[5;5-8]

Щоб продемонструвати, як працюють едьютейнмент технології, візьмемо для прикладу математичну та інформаційно-цифрову компетентності.

Математична компетентність	<p><u>Уміння:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • розвивати абстрактне мислення; • установлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію; • чітко формулювати визначення і будувати гіпотези; • перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема). <p><u>Навчальні ресурси:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • роздум (визначення тези, добір аргументів, наведення прикладів, формулювання висновків), • висунення гіпотези та її обґрунтування; • тексти, у яких наявні графіки, таблиці, схеми тощо.
Інформаційно-цифрова	<p><u>Уміння:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • діяти за алгоритмом, складати план тексту;

компетентність

- використовувати інтернет-ресурси для отримання нових знань.

Навчальні ресурси:

- дописи в соціальних мережах і коментарі до них;
- інструментальні тексти (алгоритми, інструкції тощо);
- складання плану;
- аналіз медіатекстів (виявлення маніпулятивних технологій).

Розглянемо декілька видів роботи на уроці, які допоможуть сформувати вище зазначені компетентності.

«Літературний калькулятор». Вивчаючи твір Ч.Дікенса «Різдвяна пісня в прозі», даємо завдання: «Пані Кретчитова нафарширувала для святкової вечері гусака загальною вагою 4,5 фунтів. Скільки грамів гусака отримав кожен із великої родини Кретчитів? Довідка: фут – 454 грами». Задача дозволяє активізувати увагу, примушує згадати і порахувати усіх членів родини Боба Кретчита (2 дорослих і 6 дітей), дає нову інформацію про міри ваги англійського народу, дозволяє застосувати знання з математики на практиці.

«Таймлайн». На уроках, присвячених вивченню біографії митців, доречно застосовувати створення часової стрічки або ж таймлайну. У 5-7 класах, її можна створювати у зошитах, записуючи знакові дати на шкалі років життя письменника. Завдання учнів – знайти у довідкових виданнях, статті підручника чи в інших джерелах цікаві факти з життя того чи іншого митця, комірки з датами можна зафарбовувати у різні кольори, залежно від оцінки учнів самої життєвої події (радісну подію зафарбовуємо у жовтий чи зелений, сумну – у темно-синій чи сірий і т.д.). Учні 8-11 класів доречно познайомити із програмою Timegraphics (режим доступу: <https://time.graphics>) або будь-якою іншою програмою для створення

візуалізованих часових стрічок. Інтерфейс таких програм, як правило, простий, інтуїтивно зрозумілий. Результати можна зберігати у вигляді фото (статичне зображення) або проєктів на хмарах (ці зображення можуть рухатись, переносити вас на різні сторінки в інтернеті, є можливість демонстрації відео, прослуховування аудіо та читання книг, посилання на які вбудовуються у стрічку часу). Також особливістю даного прийому є те, що створювати або ж вносити зміни, доповнення у готовий таймлайн можуть усі учні класу.

«Хронометр долі». У програмі зарубіжної літератури зустрічаються твори, події у яких сконденсовані, розвиваються стрімко, потребують аналізу: що стало причиною вчинку, які події передували, якими є наслідки цих подій. Наприклад, вивчаючи роман Ф.Достоевського «Злочин і кара», можемо застосувати прийом «Хронометр долі», який дозволяє візуалізувати, систематизувати та проаналізувати події.

«Графік емоцій».

Коли ж у творі йдеться не стільки про зовнішні події, як про роботу душі, емоційний стан героїв, у пригоді стане діаграма «Графік емоцій».

В оповіданні «Хамелеон» А.Чехова описуються зміни настрою і поведінки Очумелого, його ставлення до собаки, що постраждала від дій Хрюкіна. Якщо є можливість проведення інтегрованих уроків зарубіжна література – інформатика, пропонуємо під час створення діаграми прив'язати до її точок за допомогою гіперпосилань ілюстрації, уривки аудіоспектаклю чи фільму.

«Скриня речей».

Доволі цікавим є прийом, який змушує дітей не тільки пригадати або ж здогадатися, які речі можуть належати тому чи іншому літературному героєві. Крім визначення власника, потрібно пояснити наявність того чи іншого предмету у скрині, його роль у творі. Наприклад, на запропонованому

нижче слайді дітям пропонується визначити, кому із героїв оповідання «Пістрява стрічка» А.КонанаДойла належать речі, а також створити своєрідний рейтинг важливості цих речей для розкриття злочину Шерлоком Холмсом та лікарем Ватсоном. Додатковий бал отримує той учень, який зуміє аргументовано, логічно та лаконічно, можливо, із використанням уривків тексту довести свою думку.

«Алгоритм успіху». У дітей часом виникають труднощі із характеристикою того чи іншого персонажа, саме тоді в нагоді стане вміння аналізувати і синтезувати інформацію. Наприклад, під час вивчення казки «Зоряний хлопчик» О.Вайльда пропонуємо записати своєрідну формулу позитивного перетворення, успішного подолання життєвих негараздів Зоряним хлопчиком на шляху до прощення його

батьками. Головна умова завдання – записувати можна лише іменники (доброта, милосердя, емпатія, жалість, безкорисність, смиренність, жертвовність), але у вигляді математичних записів:

«Успіх Зоряного хлопчика = $\frac{\text{милосердя} + \text{смиренність}^2 - \text{егоїзм}}{100\%}$ »
страждання

«Кластер». Цікавим прийомом едьютейнменту є кластер, який вимагає системної роботи із біографією письменника, довідковими матеріалами, його творами, а також

вдосконалює вміння учнів працювати із комп'ютерами, зокрема програмами Word, Publisher, PowerPoint. Школярам пропонується шаблон, який можна заповнити за допомогою комп'ютера або ж перемалювати у зошит. Стануть у нагоді для заповнення кластера QR-

коди, у яких закодовуються покликання на цікаві матеріали, що можуть бути використані у ході виконання дітьми завдання. Кластер, як правило, задається як домашнє завдання, а факти, зібрані у ньому, будуть використовуватись на уроці під час опрацювання нової теми.

«Гра з числами»

Вдалим методом перевірки засвоєних знань на етапі актуалізації чи закріплення є літературний диктант «Гра з числами». Учням пропонується слайд на якому з певним інтервалом з'являються цифри, які можуть бути знаковими датами з життя митця, кількістю написаних ним творів, математичним записом

особливостей строфіки поезії і т.п. Дітям потрібно лише «розшифрувати» запис. Для прикладу наведемо слайд гри з теми «Життєвий і творчий шлях В.Шекспіра», де «1590-1600» – це оптимістичний період творчості Шекспіра, «1-126» - сонети, присвячені друзі, «14=4+4+3+3» - структура класичного італійського сонету, «153-154» - сонети, присвячені темі радості життя, «14=4+4+4+2» - структура

англійського (шекспірівсь-кого) сонету і «127-152» - сонети, присвячені смаглявій леді.

Таким чином можна «шифрувати» не лише біографії, але й тексти творів, проте цей вид роботи вимагає наявності вміння вдумливо і уважно читати. Наприклад, цифри «2000», «27», «3», «30», «1» зустрічаються у ершалаїмських главах роману М.Булгакова «Майстер і Маргарита», проте пояснити їх зможе не кожен учень, адже сучасні діти, як правило, читають поспіхом, а то й скорочені варіанти текстів. В такому разі варто задати цю гру як домашнє завдання.

Як бачимо, едьютейнмент технології дають широке поле для творчої діяльності вдумливих, критично мислячих педагогів і учнів. З власного досвіду можу сказати, що усі вище описані технології працюють, проте не варто перетворювати увесь урок на суцільну розвагу. Дуже важливо зберегти той розумний баланс між навчанням і розвагою, який дозволить не лише сформувати пізнавальний інтерес, а й постійно розвивати інтелект учнів. К.Крутій наголошує на тому, що у процесі засвоєння знань, умінь і навичок мають бути задіяні всі психічні процеси дитини (сприйняття, уявлення, пам'ять, мислення, усне і писемне мовлення і т.д.) [2;6]. Саме тому розумне використання технологій едьютейнменту відкриває нові перспективи у процесі навчання й соціалізації дітей та впровадження компетентнісного підходу у викладанні предмету.

Джерела:

1. Гнатюк О.Л. Основы теории коммуникации. Учебное пособие. – «Проспект», 2013. – 359 с.
2. Крутій К. Едьютейнмент: навчання як розвага. //Дошкільне виховання. – 2017. - №1 – с.2-6.
3. Мариньоха Н.К. Формування полікультурних компетентностей на уроках зарубіжної літератури шляхом використання нових форм і методів навчання // <https://cajt-vchitelya9.webnode.com.ua/metodichnij-poradnik>
4. Мірошникова А. Як вчителям порозумітися з «цифровим» поколінням дітей // <https://osvitoria.media/opinions/yak-vchytelyam-porozumitysya-z-tsyfrovym-rokolinnyam-ditej-porady-psyhologa>
5. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів України+опис ключових змін.5-9 класи. – К.: видавничий дім «Освіта», 2017. – 64 с.
6. Marc Prensky, On the Horizon (MCB University Press, Vol. 9 No. 5, October 2001)

Музика / MusicinOurLife*(розробка уроку з англійської мови для 9 класу)***Носенко Ірина Володимирівна**

*вчитель англійської мови
комунального закладу «Загальноосвітня школа
II-III ступенів №31
Вінницької міської ради»,
спеціаліст I кваліфікаційної категорії*

Цілі: предметні компетентності - систематизувати та узагальнити вміння учнів по темі «Музика», сприяти закріпленню набутих мовних і мовленнєвих вмінь та навичок спілкуватися про музичні інструменти та жанри музики, проводити опитування серед учнів щодо музичних уподобань, розуміти на слух назви музичних інструментів, читати і розуміти текст, що містить цікаву інформацію по темі музика, вдосконалювати навички вилучати потрібну інформацію з тексту для аудіювання, вміти узагальнювати набуту інформацію в проєктах.

ключеві компетентності - формувати вміння співпрацювати з іншими на результат, спілкуючись іноземною мовою, дотримуватися в спілкуванні толерантності. (соціальна і громадянська компетентності), застосовувати ІКТ для пошуку, обробки й підготовки інформації відповідно до поставлених задач, вивчати англійську мову з використанням програмних засобів (інформаційно-цифрова)

Очікувані результати: учні зможуть називати музичні інструменти, класифікувати їх за групами походження, висловлювати власні думки про музикантів, жанри музики.

Обладнання: мультимедійна презентація - супровід уроку; вирази по темі, хмари слів, лексичні картки, робочі аркуші із завданнями, аудіо матеріали.

Хід уроку**I. Організаційний момент.****1.1 Привітання. Організація класу.**

Good morning, children! I am glad to see you. Sit down, please.

Today we have an unusual lesson. There are a lot of guests at our place. I hope you are happy and well. Let's start our lesson.

Tell me please, when are you happy?

I'm happy when everything is ok.

What about you? (Відповіді учнів)

1.2 Повідомлення теми та мети уроку.

I hope our lesson will improve your mood and you'll get a lot of positive emotions. You'll be **emotional, enthusiastic, optimistic, creative, active**.

What's wrong? Some letters are missing. Can you name them?

You see the word **MUSIC**. So, our topic is "Music in Our Life". We are going to summarize our topic "Music".

At the lesson **we will** speak about musical instruments, musicians and genres, do vocabulary exercises, read and listen to the texts, present our projects.

By the end of the lesson you will be able to

- ✓ name musical instruments and genres, use words and word combinations on the topic in writing and speech,
- ✓ talk about music, musical instruments, musician and styles.

1.3 Бесіда з черговим:

So, who is on duty today?

Who is absent?

What day is it today?

II. Основна частина уроку**2.1 Введення в іншомовне середовище.**

On the blackboard you can see a charming quotation:

P1. Music is a free art, an open-air art, an art boundless as the wind, the sky, the sea.

(Debussy)

T: Do you agree?

P: I agree because music really makes me feel free and happy. When I listen to music I forget about everything.

2.3. Країнознавчий матеріал.

What other proverbs sayings about music do you know? Let's check. Look at the board and finish the sentences.

- 1. Where words fail, music speaks.**
- 2. Music washes away from the soul the dust of everyday life.**
- 3. Without music, life is a journey through a desert**
- 4. The history of a people is found in its songs.**
- 5. Those who wish to sing, always find a song**

T: Of course, we all think we know what music is, but I want you to read a definition from the Longman dictionary, that tells us what music really is.

Fill in the gaps and read the definition. Music is a series of sounds made by instruments or voices in a way that is exciting and pleasant.

T. Music is so popular among people of all ages. Why is music so popular? (Відповіді учнів)

2.4 Активізація лексичного матеріалу з теми «Musical Instruments».

1. Повторення лексики за малюнками.

So we need instruments to produce music. Look at the blackboard. Can you name the things that you see?

2. Розвиток навичок письма.

Do you know the sound of musical instruments? Listen, find the instrument you hear and write down its name next to the picture. Swap the cards and check.

3. Робота в групах.

T: What groups can you divide the instruments into? We'll work in groups.

THEWORDCLOUD" (пошук слів в хмаринці та групування їх за групою походження, вказаною в QR-code)

This is the task to check your IT skills. You have to scan the QR code on the paper to find out the name of the music group.

Then search the word cloud to find five words and write them down.

Group 1 will write out the names of string instruments.

Group 2 will write out the names of percussions.

Group 1 will write out the names of woodwinds and brass instruments.

2.5 Активізація лексичного матеріалу з теми «Musicians».

1. Розвиток навичок усного мовлення.

Do you think musical instruments can sound without any help?

Answer my questions.

1. Whom do we call the musicians?
2. What is necessary to become a good musician?
3. What 's the life of musician like?
4. Why do people become musicians?
5. Where do the musicians work?

2. Поєднати інструменти з виконавцями.

Look at the board. You can see the names of some instruments and famous musicians who play them. Can you match?

2.6 Аудіювання

a) Pre – Listening

Do you know that except singers and musicians there are a lot of bands. What bands can you name?

b) While – Listening

While listening your task is to match bands with the places where they met.

Match two parts of the sentences.

1. U2	a) grew up together.
2. British band Coldplay	b) was created by a record company
3. The Arctic Monkey	c) studied at university
4. The Spice Girls	d) met in a secondary school.
5. British bands JLS and One Direction	e) appeared on a The X Factor

c) Post-Listening

Answer the questions.

- Which bands appeared on The X Factor?
- Which band members grew up in the same neighborhood?
- Which band got together at university?
- Which band did a record company create?

2.7 Читання.

a) Pre – Reading

Do you know the Ukrainian singers who are famous not only in our country but all over the world?

b) Reading

Put the parts of the text in the right order.

Jamala

In 2001 she won the third prize at the song contest Crimean Spring. In 2004 and in 2005 she was awarded at the all –European contest. Amigo della music She was also a guest of honour at the international festival in Italy. Jamala also took part in P, a musical that was staged by Olena Kolyadenko in Kyiv.

Jamala is an amazing Ukrainian singer who has a rare voice. Her real name is Susana Dzhamaladinova. She was born in Kyrgyzstan but her family moved to Crimea in 1989. Jamala's musical genius showed from a very early age.

Her success at the international song contest for young singers New Wave 2009 did wonders for her career as a pop singer. Jamala's victory in the Eurovision song contest with the song "1944" made people of Ukraine proud.

She recorded her first album when she was just 9 years old. It was a collection of Crimean

Tatar songs for children . Jamala has studied opera singing and the piano. The talented singer has won many awards. In 2000 she got the first prize at the international Contest Voice of the Future

c) Post – Reading

Complete the sentences.

1. She recorded her first album when _____.
2. Jamala has studied _____.
3. In 2000 she got _____ at the international Contest Voice of the Future.
4. In 2004 and in 2005 she was awarded at the all – _____.
5. Jamala's victory in the Eurovision song contest _____ made people of Ukraine proud.

2.8 Speaking

Презентація учнівських проєктів.

What makes the music different? (Different styles) What styles do you know? Now check how well you know the difference between them.

pop music reggae classical music folk music
jazz country music punk music

1. is often played by a big orchestra in a concert hall.
2. usually offers simple tunes which are popular for a short time
3. is usually played by young people with brightly coloured hair.
4. comes originally from black American musicians.
5. comes from a specific region and is usually popular for a long time.
6. has a strong regular rhythm. It's originally from Jamaica.
7. is usually played the guitar, banjo and violin.

T: What was your homework for today?

P: We've prepared projects about classical, rock and pop music.

T: Before you present your projects I'll give you an interesting task.

Take the envelopes you see many different colours, pictures and the list with adjectives.

You have to make a project choosing the colours, pictures and adjectives which can describe your genre.

2.9 Song

III. Заклучна частина уроку

3.1 Домашнє завдання.

Write down an interesting report about your favourite singer or group.

3.2. Підсумок уроку.

1. Let's sum up the activity of our today's lesson

Well, what did we do at our lesson?

What did we speak about?

What was the most interesting activity?

2. Підведення підсумків роботи учнів на уроці. Виставлення оцінок.

Today you were active and worked hard. I appreciate your work. You have demonstrated your talents and knowledge on the topic.

Thank you for the lesson. Good bye!

Вплив філософії насолоди і краси на духовний світ людини за романом О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»

*Спуліна Людмила Вікторівна,
вчитель зарубіжної літератури
комунального закладу «Загальноосвітня школа II-III
ступенів №31 ВМР»,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-
методист*

Мета: формувати ключові компетентності:

предметні - розуміння значення образу головного героя твору «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда; знання ідейно-художніх особливостей, специфіки втілення цього образу в романі; навички характеристики літературних героїв, аналіз втілених в їхніх образах філософських і морально-етичних ідей; уміння толерантно дискутувати; любов до літератури;

інформаційно-цифрову – оволодівати вміннями самостійно та продуктивно працювати з різними друкованими та електронними джерелами інформації;

навчатися впродовж життя – формувати здатність до пошуку та засвоєння нових знань; уміти оцінювати власні результати навчання та вибудовувати свою навчальну траєкторію;

загальнокультурну грамотність – розуміти художні твори, формувати власні художні, мистецькі смаки; самостійно виражати ідеї та почуття за допомогою художнього слова.

Формувати предметні компетентності й компетенції шляхом виконання навчально–пізнавальних і практично–зорієнтованих завдань відповідно до змістових ліній:

власне читацької – продовжити знайомити учнів з творчістю О. Уайльда, зацікавити школярів творами письменника;

комунікативно-мовленнєвої – розвивати вміння і навички виразного читання, культуру зв'язного мовлення, вміння грамотно висловлювати власні думки, почуття, спостереження;

ціннісно-світоглядної – виховувати почуття пошани, поваги до творчості письменника; розвивати інтерес до наслідків власної праці, формувати почуття прекрасного, естетичні смаки.

Тип уроку: урок опанування нових знань і формування на їхній основі вмінь та навичок.

Обладнання: мультимедійна презентація, уривки з фільму, буктрейлери, роздатковий матеріал.

Епіграф:

Я хочу з'їсти всі плоди із саду свого життя, але лише ті,
які ростуть на його сонячній стороні.
(О. Уайльд)

Перебіг уроку

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної діяльності школярів

Слово вчителя

Коли в майстерню зайшли Безіл і Доріан, вони побачили Доріана Грея. Він сидів за роялем, спиною до них, і перегортав альбом Шумана «Лісові сцени».

- Я хочу їх вивчити, – сказав він, не оглядаючись...

Музика. Прекрасна, чарівна, хвилююча, що возвеличує людину і очищує душу...

(Слухання музики Р. Шумана)

Це була та сама музика, яка так схвилювала і зачарувала Доріана Грея. ...Музика наповнює наше життя особливою красою, вона і є відображенням краси.

У житті є багато проявів краси як і насолоди. Кожна людина має свій погляд на те, що таке краса і від чого можна отримати насолоду.

- А що таке Краса? Насолода? Захист відеопроектів (*учнівські роботи*).

III. Оголошення теми уроку та завдань

- В англійській літературі ідея краси стала підґрунтям для виникнення теорії естетизму. А одним із найяскравіших прибічників цієї теорії в житті і творчості по праву можна назвати письменника і драматурга Оскара Уайльда.

Про нього та про його твір «Портрет Доріана Грея» ми і поговоримо сьогодні, а саме про вплив філософії насолоди і краси на духовний світ людини. Я б хотіла, щоб, працюючи сьогодні на уроці, ви пам'ятали слова О. Уайльда «Хто не думає на свій лад, не думає взагалі».

На дошці записано 5 хибних тверджень. Учень, що виходить до дошки, вибирає одне твердження, знаходить помилку, усно її виправляє. Після виконання завдання дошка повинна стати чистою (учням надається 1 хв.)

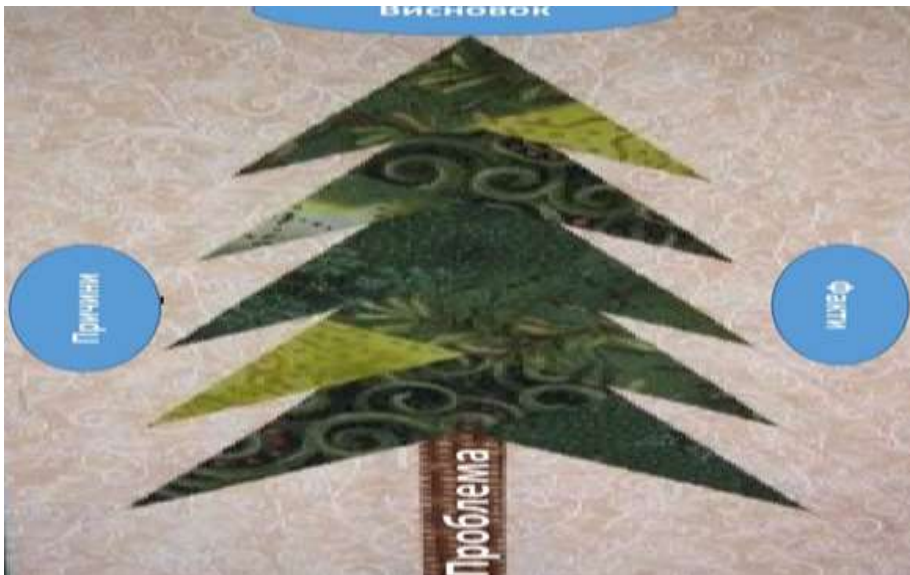
1. *О. Уайльд – американський письменник англійського походження. (Англійський письменник ірландського походження)*
2. *О. Уайльда прозвали «Апостолом аскетизму» (Апостолом естетизму)*
3. *Естетизм – спосіб життя, що передбачає оточення себе предметами розкоші (це визнання краси найвищою цінністю життя)*
4. *Оскар Уайльд прожив довге безтурботне життя (прожив 46 років. Його життя було неспокійним після того, як його звинуватили в аморальності і судили)*
5. *О. Уайльд – автор 30 відомих романів (автор одного роману)*

Тепер наша дошка чиста.

5. Підготовка до роботи з тестом.

- Що вам відомо про створення книги «Портрет ДоріанГрея»?
- Чи є факти особистого життя О.Уайльда у змісті роману?

Пропоную знайти відповіді на ці запитання методом дерево роздумів.

- **Пригадаймо зміст твору.**

6. Тест «Чи уважний ти читач?».

Складання плану тесту. Відтворити алгоритм подій твору.

- Перевіримо, чи уважно ви читали текст. Зараз ви отримаєте план твору, його треба відсканувати і розташувати події в логічному порядку, відповідно до тексту. Але на деяких подіях твору ми зупинимось детальніше, відповідно до теми нашого уроку. Тобто зупинимось на аспектах КРАСИ і НАСОЛОДИ по відношенню до головного героя.

1. Приїзд Грея, «чистого» й невинного.
2. Зустріч з Безілом.
3. Вплив лорда Генрі на душу Грея, спокуси.
4. Малювання портрета.
5. Зустріч із СибілоюВейн, знайомство, холодність у стосунках.
6. Здійснення бажання Грея – життя в насолоді.
7. Самогубство СебілВейн.
8. Відображення змін на портреті.
9. Убивство Безіла.
10. Шлях насолоди, розпусти й деградації, вплив на інших людей.
11. Самогубство Алана Кемпбела.
12. Знищення портрета і смерть – убивство власної совісті, душі.

7. Філософія твору

- Яка філософія твору на вашу думку?
- Чи можна назвати цей твір автобіографічним?

8. Творчо-практична робота

- Куди, на вашу думку, будуть направлені сходинки життя Д.Грея. Чому? Чи дійсно їх можна вважати сходинками його життя?
- Зобразіть графічно сходинки падіння (деградацію особистості) ДоріанаГрея, зробіть висновок (роздати сходинки)

Сходинки падіння (деградація особистості) ДоріанаГрея

- Усвідомлення героєм своєї вроди, страх її втратити, водночас — утратити любов людей, їхнє захоплення ним.
- Розрив із СибілоюВейн, яку він покохав як актрису з її театральним мимовою, жестами, костюмами, пристрастями, а не як реальну людину, дівчину.
- Захоплення книгою, що розбудила в ньому нездорові мрії та марії.
- Пересичення, розпуста.
- Убивство Безіла, доведення до самогубства Алана Кемпбела.
- Відчуття постійного страху, манія переслідування після зустрічі з братом Сибіли — Джеймсом Вейном.
- Убивство власної совісті, душі.

Перевірка виконання завдання

- Який вплив мала краса і насолода на Грея?
- Чи завжди ці поняття мають такий вплив?
- Наведіть приклади, тих особистостей, хто використав свою красу по іншому?

-Як на мене, людина без совісті, без душі не може існувати. Духовний світ, замкнений на самому собі, бідний і не може розвиватися. Краса і злочин - поняття несумісні.

-Хто, на вашу думку, винен у трагедії Доріана Грея? Що є «світлом», а що — «темрявою» у його долі? (Передусім сам герой, адже він мав вибір — «іти сходами вниз чи вгору»; лорд Генрі, який прищепив юнакові (недосвідченій людині) небезпечні думки, розбудив і підігрів темні пристрасті в його душі; суспільство, яке спостерігало за його моральним падінням; «отруйні» книги та ін.)

- Діти, чи зрозумів помилку Доріан?

- Чи могло бути по іншому?

9. Метод SWOT-аналізу

(Характеристика головного героя, визначити сильні і слабкі сторони діяльності персонажа (зміст поведінки героя в різних ситуаціях).

10. Інтерактивна вправа «Займи позицію та обґрунтуй її»

-Чи можна вважати «аморальною» книгою роман О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»?

11. Створення дерева життя.

Написати те, заради чого б ви хотіли прожити своє життя, вийти і прикріпити до дерева. Зачитати вислови учнів. Порівняти їх з віршами «Про себе».

V. Підсумок уроку**1. Інтерактивна вправа «Мікрофон». Перегляд уривку з фільму.**

Продовжити речення:

Образ Доріана Грея змусив мене замислитись над...(сенсом нашого буття, чи варто продавати душу заради вічної молодості, над цінністю кохання, що важливіше: зовнішня чи внутрішня краса, над мотивом дружби, над цінністю справжніх почуттів, що є щастя для людини).

2. Заповнити ФС- сторінки. Паспорт твору.**VI. Оцінювання****VII. Домашнє завдання.**

10- 12 б. Написати твір-мініатюру на тему «Чи може людина жити без душі (за романом О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»

9-7 б. Виготовити пам'ятку «Якими принципами слід керуватися в житті»

6-4 б. Скласти сенкан «Краса»

Мистецтво в культурі минулого

(Стилі та напрями мистецтва: античний, візантійський, романський, готика).

Розробка мистецької гри для 8 класу «Інтелект-шоу»**Корченюк Наталія Петрівна,**

вчитель музичного мистецтва та мистецтва комунального закладу

«Загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради», спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель

Мета: розвивати спостережливість, пам'ять, увагу та фантазію, образне, логічне, абстрактне мислення; формувати вміння використовувати здобуті знання учнів з мистецтва; збагачувати емоційно-естетичний досвід; формувати культуру почуттів; сприяти самореалізації учнів у командній грі; виховувати художній смак, допитливість, зацікавленість.

Обладнання.

1. Фонова музика.
2. Сувеніри командам.
3. Комп'ютер, мультимедійна дошка (екран телевізора).
4. Таблиця оцінювання для журі.
5. Картки з зображенням споруд архітектурного мистецтва.

Рекомендації щодо проведення:

Під час гри важливо створити позитивну атмосферу, мобілізувати учнів, використовуючи підтримку глядачів, налаштувати дітей на взаємодопомогу, активність, не акцентуючи увагу на поразках.

У грі беруть участь дві команди. Кількість гравців у командах має бути однаковою.

Хід гри

I. Організаційний момент. (Звучить музика).**Ведучий:**

Сьогодні ви згадаєте і закріпите тему про **Стилі мистецтва**, з якими ви познайомились на попередніх уроках, а саме: **античний, візантійський, романський, готичний.**

«У царство знань і краси ми запрошуємо вас! Переможе нехай розумніший!

Ви – команди! Покажіть же свій клас, тож почнімо гру ми скоріше!»

Прослухайте правила гри!

1. Відповідь на запитання повинна бути чіткою й лаконічною.
2. Журі можуть зняти один штрафний бал за порушення дисципліни: обговорення після завершення виділеного часу, шум, підказку.
3. Усі конкурси оцінюються за чотири бальною системою.

Журі у складі: (оголошуються члени журі).

Сьогодні покажуть свою ерудицію команди – 8-А,8-Б класи (запропонувати учням назвати свої команди: «Консонанс», «Дисонанс» тощо).

Оголошую початок гри! *(Звучить музика)*

I. Конкурс-розминка «Склади архітектурну споруду та назвати стиль».

Час на роздум 1 хв.

(Парфенон. Давньогрецька архітектура)

(Колізей. Стародавній Рим)

Античний стиль:**II. Завдання «Знайди пару».** Бере участь увесь склад команд.

Завдання: команди по черзі зачитують запитання своїм суперникам, які повинні знайти відповідь серед своїх карток. Час на роздуми – 10 секунд.

Запитання для 1 команди:

<p>1. Середньовічні поети-барди, автори і виконавці пісень.</p> <p>2. Театральне середньовічне мистецтво.</p> <p>3. Зображення або візерунок, виконані з кольорових каменів, керамічних плиток та інших матеріалів, що це?</p> <p>4. Для цього стилю характерні гострі споруди зі стрілчастими <u>склепіннями</u>, великою кількістю <u>кам'яного різьблення</u> і скульптурних прикрас, арок, веж, вікон-троянд, цегляних споруд.</p>	<p>Відповідь у суперників –</p> <p>1. Трубадури.</p> <p>2. Відповідь у суперників- містерія, фарс, мораліте.</p> <p>3. Відповідь у суперників- мозаїка.</p> <p>4. Відповідь у суперників- готика</p>
--	---

Запитання для 2 команди:

<p>1. Більша від загальнотекстових початкова літера розділу тексту (глави, параграфу, абзацу) в рукописних і друкованих текстах.</p> <p>2. Цей стиль вирізнявся масивністю і зовнішньою суворістю споруд, які зберігають оборонні, захисні функції.</p> <p>Найбільша увага приділялася спорудженню храмів-фортець, монастирів-фортець, замків-фортець, що розташовували на</p>	<p>Відповідь у суперників-</p> <p>1. буквиця.</p> <p>2. Відповідь у суперників- романський стиль.</p>
--	--

підвищених ділянках місцевості.

Головним будівельним матеріалом був тесаний камінь.

3. Живопис на вологій штукатурці, одна з технік настінного малярства.

4. Мистецтво писання ікон, вид живопису, має культове призначення.

3. Відповідь у суперників- фрески.

4. Відповідь у суперників- іконопис.

III. Конкурс «Слова-перевертні». Команди по черзі розшифровують слова: **катоги** (готика), **ратвіж** (вітраж), **ітвьяіп** (візантія), **кабиліз** (базиліка), **даронот** (ротонда), **фомара** (амфора), **редори** (ордери), **акмоазі** (мозаїка).

Журі підбиває підсумки.

Музична пауза.

IV. Конкурс «Вернісаж». На екрані пронумеровані зображення пам'яток архітектурних споруд. У кожної команди є назви цих споруд у файлах. Команди по черзі називають суперникам цифру, до якої треба сказати **назву архітектурної споруди та стиль**.

№1. Софіївський Собор (Київ) - Візантійський стиль

№2 П'ятницька церква (Чернігів) - Візантійський стиль

№3 Церква Святої Єлизавети (Хуст) - Готичний стиль

№4 Хотинська фортеця (Чернівецька обл.) - Романський стиль

№5 Луцький замок (Любарта) (Луцьк, Волинська обл.) - Готичний стиль

№6 Замок Сюллі у Франції - Романський стиль

V. Завдання «Поле чудес»: відгадати мистецький термін-слово, що складається з 7 літер. Час на обдумування варіанту літери – 30 секунд. /ЖИВОПИС. МОЗАЇКА/

VI. Завдання «Впізнай стиль»:

Назвати стиль та елемент споруди. Час на роздуми - 30 секунд.

Візантійський стиль. Капітель.

Античний стиль. Ордери.

Візантійський стиль. Капітель.

Журі підбиває підсумки.

Музична пауза

VII. Завдання «Мода»: Впізнай стиль одягу (завдання у конвертах або на екрані телевізора). Час на виконання 2 хвилини.

Романський стиль одягу.
Візантійський стиль одягу.

1 – Маріанна Спейтца. Дамка в білому. 2 – Альфонс Муза. Герцогиня Ліонська. 3 – Лукас Кранах Старший. Портрет Рахімо Дулово. 4 – Лукас Кранах Старший. Портрет бачока. 5 – Едмунд Лейман. Аноніма

Журі підбиває підсумки.

Музична пауза

VIII. Підсумок гри. Слово надається журі.

Нагородження (сувеніри командам).

Дякую всім за гру та суддівство. До нових зустрічей (звучить музика).

Таблиця оцінювання для журі
(Всі конкурси оцінюються в 4 бали)

№ конкурса	Назва конкурсу	Бали за гру 8-А	Бали за гру 8-Б
1.	«Склади архітектурну споруду в кольорі та назви стиль»		
2.	«Знайди пару»	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
3.	«Слова-перевертні»	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
4.	«Вернісаж. Впізнай архітектурну споруду»	1. 2. 3. 4.	1. 2. 3. 4.
5.	«Поле чудес»		
6.	«Впізнай стиль»	1. 2. 3.	1. 2. 3.

7.	«Мода»		
	<i>Загальна кількість балів.</i>		

Відповідальні за випуск:

Яценко О.В. – Директор Департаменту освіти Вінницької міської ради
Москальчук Н.І. – завідувач комунальної установи «Міський методичний кабінет»

Редакційна колегія:

Вальчук-Оркуша О.М. – методист з навчальних дисциплін
Дрозд Т.М. – методист з навчальних дисциплін
Пелішенко Г.Ф. – методист з навчальних дисциплін
Побережна І.В. – методист з навчальних дисциплін
Токар О.В. – методист з навчальних дисциплін

Комп'ютерна верстка:

Нарольська К.В. – методист з бібліотечних фондів